

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد سازندگی

تربیت

کارگر ماهر

پرورش مرغ

(تخمگذار)

استاندارد
مهارت
آموزشی

پرورش
طیور

کد آموزشی: ۷۳-۲۲۰۲۰۳۲

بازرسی
۱۳۹۸/۰۱/۰۱

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۲	۱- مقدمه
۵	۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات
۶	۳- تعریف دوره
۶	۴- مشخصات کلی دوره
۷	۵- هدفهای دوره
۹	۶- فرصت‌های شغلی
۹	۷- مخاطبین دوره (کارآموزان)
۹	۸- مربیان دوره
۱۰	۹- محتوای آموزشی دوره
۱۲	۱۰- فضاهای آموزشی
۱۲	۱۱- شرایط قبولی و اعطاء گواهینامه
۱۳	۱۲- جدول مهارت‌ها و تواناییهای کارآموزان
۱۴	۱۳- جدول محتوای آموزشی و سرفصلها

ضمیمه

پرسشنامه‌های نظرخواهی از استاندارد آموزشی

۱	بخش اول: ویژه مربیان آموزشی
۲	بخش دوم: ویژه کارآموزان دوره
۳	بخش سوم: ویژه مجریان آموزشی

مقدمه

برگزاری دوره‌های آموزشی اعم از رسمی و غیررسمی هنگامی کارآمد و اثربخش خواهد بود که از اصول برنامه‌ریزی آموزشی پیروی کرده باشد. بدیهی است این امر موجب می‌گردد تمامی فعالیت‌های آموزشی به سوی هدفهای دوره، همسو و متمرکز شوند به این جهت امروزه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای دوره‌های آموزشی گوناگون «استانداردهای آموزشی» لازم را تدوین نموده و به کار می‌گیرند.

استانداردهای آموزشی حاوی مزایای فراوانی هستند به ویژه یکسان سازی کمی و کیفی دوره‌ها در سطح کشور، تحقق بهتر و آسانتر تداوم یادگیری، برنامه‌ریزی منطقی‌تر دوره‌های آتی، میسر ساختن آموزش برنامه‌ریزی شده مادام‌العمر، تنظیم و پیش‌بینی دقیق بودجه و اعتبارات و بالاخره نظم بخشیدن به فعالیت‌های آموزشی برنامه‌ریزان برخی از مزایای استانداردهای آموزشی است.

بنابراین، توجه مجریان دوره‌های آموزشی را به این نکته جلب می‌نماید که یکی از هدفهای عمده تهیه استاندارد آموزشی حاضر، کمک به سازماندهی منطقی فعالیت‌های آنان در جنبه‌های اجرای دوره‌های آموزشی است. از این رو قبل از هر چیز ضروری است که برای هر یک از اجزای دوره‌های آموزشی، اصول و شرایط برگزاری آن را با مراجعه به استاندارد درک نمایند، سپس عملیات اجرایی خود را تنظیم کنند. امتیاز این امر آن است که تمامی زحمات و تلاشهای برگزارکنندگان از نظم لازم برخوردار شده و موفقیت آنان در انجام امور محوله تضمین خواهد شد. بدیهی است چنانچه یک دوره آموزشی چند بار در سال برگزار شود با به کارگیری استاندارد، می‌توان مطمئن شد که اجرای تمام دوره‌ها از نظر کمی و کیفی دارای استاندارد یکسان خواهند بود و عملیات برنامه‌ریزی تمامی دوره‌های بعدی نیز با اطمینان خاطر و بیش بهتری انجام خواهد شد.

مفاهیم و اصطلاحات

تعریف برخی از مفاهیم و اصطلاحات بکارگرفته شده در این استاندارد به شرح ذیل است:
 تعریف کارگر ماهر پرورش مرغ تخمگذار: به فردی گفته می‌شود که ضمن آشنایی با دانش فنی پرورش مرغ تخمگذار مهارت‌های علمی و عملی لازم را جهت انجام عملیات اصولی و صحیح در زمینه آماده‌سازی سالن، تغذیه و بهداشت را بنحوی مطلوب انجام دهد.

- محتوای آموزشی: مجموعه اطلاعات، دانش و مهارت‌هایی است که طی یک دوره آموزشی به مخاطبین (کارآموزان) ارائه می‌شود و هدف برنامه‌ریزان دوره آن است که این مجموعه اطلاعات و مهارت‌ها را کارآموزان بخوبی و بطور صحیح بیاموزند.

حیطه شناختی: عبارتست از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری داشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیتهای ذهنی است که منجر به داشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

حیطه مهارتی: عبارتست از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

ارزشیابی تشخیصی (ارزشیابی ابتدای دوره): این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجارب کارآموزان را که لازمه یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مربی به نقطه شروع فعالیتهای آموزشی پی می‌برد.

ارزشیابی تکوینی (ارزشیابی حین دوره): این نوع ارزشیابی در جریان آموزش (حین اجراء دوره) انجام می‌گیرد.

ارزشیابی نهایی (پایان دوره): در پایان دوره از کارآموزان به شرح ذیل آزمون بعمل خواهد آمد:

- ۱- آزمون کتبی که بمنظور ارزیابی آموخته‌های کارآموزان در طول دوره بعمل می‌آید.
- ۲- آزمون عملی که برای ارزیابی میزان مهارت و تواناییهای کارآموزان درخصوص محتوای عملی دوره بعمل می‌آید.

تعریف دوره

دوره تربیت کارگر ماهر پرورش مرغ تخمگذار: دوره‌ای است که طی آن کارآموز دانش فنی و مهارت‌های علمی و عملی لازم را جهت انجام عملیات اصولی و صحیح پرورش مرغ تخمگذار فرا می‌گیرد.

مشخصات کلی دوره آموزشی

شرط شرکت در دوره	شاغل به‌عنوان کارگر سالن مرغداری تخمگذار علاقتمند به‌عنوان کارگر جهت اشتغال در سالن‌های پرورش مرغ تخمگذار
مشخصات کارآموز	جنسیت: مرد و زن سطح سواد: حداقل خواندن و نوشتن برای شاغلین و پنجم ابتدایی برای غیرشاغلین علاقتمند به این حرفه سن: حداقل ۱۸ سال
مدت دوره	۱۵ روز
کل ساعات دوره	۶۰ ساعت (۲۲ ساعت نظری و ۳۶ ساعت عملی) روزانه ۴ ساعت
ظرفیت پذیرش هر دوره	حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ نفر
شیوه اجراء	نظری و عملی - روزانه
کادر آموزشی	یک نفر کارشناس امور دام برای تدریس نظری و عملی مباحث پرورشی یک نفر کارشناس دامپزشکی برای تدریس بهداشت و بیماریها
شرایط قبولی کارآموز	کسب نمره حداقل ۱۲ (میانگین نمرات نظری و عملی) نداشتن غیبت بیش از $\frac{1}{3}$ کل ساعات دوره (بیش از ۱۶ ساعت غیبت موجه یا غیرموجه نداشته باشد)
کادر اجرایی	مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان - اداره ترویج شهرستان - مرکز آموزش روستاییان

هدفهای دوره

هدفهای اساسی دوره «تربیت کارگر ماهر پرورش مرغ تخمگذار» به تفکیک عبارتند از:

۱- هدفهای اختصاصی

تربیت نیروی انسانی بعنوان کارگر ماهر مرغداری‌های تخمگذار.

۲- هدفهای آموزشی

۱- ۲ هدف کلی: هدف کلی این دوره عبارت است از تربیت کارگر ماهر برای سالنهای

پرورش مرغ تخمگذار در جنبه‌های شناختی و مهارتی.

۲- ۲ هدفهای جزئی: هدفهای آموزشی - جزئی - دوره برای ارتقاء سطح دانش و مهارت

کارآموزان به شرح زیر است:

- کسب دانش در زمینه شناخت مرغان تخمگذار.

- کسب توانایی برای شناخت گونه‌های مختلف هیبریدهای تجاری.

- کسب دانش در زمینه انواع سالنهای تولید.

- کسب توانایی جهت شناخت تجهیزات مختلف پرورش (اتوماتیک و غیراتوماتیک).

- کسب دانش و مهارت لازم جهت استفاده از تجهیزات پرورش.

- کسب دانش و مهارت لازم برای سرویس و نگهداری تجهیزات پرورش.

- کسب دانش و مهارت در زمینه کنترل نور، دما و تهویه سالنهای مختلف تولید.

- کسب دانش و مهارت در زمینه انتقال پرلت تخمگذار به سالن تولید.

- کسب دانش در زمینه نحوه تغذیه مرغان تخمگذار.

- کسب دانش و مهارت در زمینه وزن‌کشی مرغان تخمگذار و تعیین دان مصرفی آنها.

- کسب توانایی جهت شناخت بیماریهای مرغان تخمگذار.

- کسب دانش و مهارت در زمینه واکسیناسیون مرغان تخمگذار.

- کسب دانش در زمینه برق‌نامه توری مرغان تخمگذار.

- کسب دانش در زمینه تولک‌بری مرغان تخمگذار.

- کسب دانش و مهارت در زمینه درجه بندی کیفی تخم مرغ تولیدی.
- ۲-۲ هدفهای رفتاری: در پایان دوره کارآموزان باید به تواناییهای ذیل نایل شوند:
 - خصوصیات مرغان تخمگذار را شرح دهند.
 - تأسیسات و تجهیزات پرورش را بشناسند.
 - اقداماتی را که جهت آماده سازی سالن باید انجام گیرد، شرح دهند.
 - باز کردن تجهیزات برای آماده سازی سالن را بطور اصولی انجام دهند.
 - تخلیه کود را جهت آماده سازی سالن بطور اصولی انجام دهند.
 - شستشو و ضد عفونی کردن سالن را عملاً انجام دهند.
 - ضد عفونی کردن تجهیزات را بطور اصولی انجام دهند.
 - نصب وسایل و نحوه گاز دادن سالن را بطور اصولی انجام دهند.
 - میزان نور لازم و نحوه کنترل آنرا بطور اصولی و صحیح انجام دهند.
 - میزان دمای لازم و نحوه کنترل آنرا بطور اصولی و صحیح انجام دهند.
 - روش های تهویه هوای سالن را بطور اصولی انجام دهند.
 - نحوه انتقال صحیح پورتهای آماده تخمگذاری را به سالن تولید انجام دهند.
 - تغذیه مناسب مرغان تخمگذار را بطور اصولی انجام دهند.
 - مواد اولیه دان را نام برده و بشناسند.
- عملیات مربوط به وزن کشی مرغان تخمگذار را انجام داده و دان مصرفی آنها را تعیین کنند.
- مرغان تخمگذار مریض را تشخیص و به مدیر واحد گزارش دهند.
- بیماریهای مختلف مرغان تخمگذار را بشناسند.
- واکسیناسیون مرغان تخمگذار را بتوانند انجام دهند.
- برنامه نوری مرغان تخمگذار را بنحو احسن و اصولی بتوانند اجراء نمایند.
- تولک رفتن مرغان تخمگذار را توضیح دهند.

- ملاکهای درجه بندی کیفی تخم مرغ تولیدی را توضیح دهند.
- تخم مرغهای مختلف را از نظر کیفی درجه بندی کنند.

فرصتهای شغلی

کارآموزان پس از گذراندن دوره آموزشی «تربیت کارگر ماهر پرورش مرغ تخمگذار» قادر خواهند بود که از فرصتهای شغلی زیر استفاده کنند:

- ۱- ارائه خدمات بهتر به مرغداریهای تخمگذار و کسب مزایا و درآمد بیشتر از این طریق
- ۲- استخدام بعنوان کارگر ماهر مرغداریهای تخمگذار و ایجاد اشتغال از این طریق

مخاطبین دوره (کارآموزان)

در دوره آموزشی «تربیت کارگر ماهر پرورش مرغ تخمگذار» کارآموز به کسانی اطلاق میگردد که حداقل شرایط ذیل را دارا باشند:

- الف) در مرغداریهای تخمگذار کشور بعنوان کارگر شاغل باشند.
- ب) به اشتغال و کار در سالنهای پرورش مرغ تخمگذار علاقمند باشند.
- ج) حداقل دارای سواد خواندن و نوشتن (برای شاغلین) و پایان دوره ابتدایی (برای غیر شاغلین) باشند.
- د) سن آنها از ۱۸ سال کمتر نباشد.

مربیان دوره

مربیان دوره آموزشی «تربیت کارگر ماهر پرورش مرغ تخمگذار» کسانی هستند که:

- ۱- در زمینه پرورش مرغ تخمگذار دارای حداقل ۲ سال تجربه مفید باشند.
- ۲- از عهده تدریس محتوای آموزش نظری و عملی برآیند.
- ۳- دارای تحصیلات مناسب و تجارب کافی باشند.

● یادآوری ۱: تشخیص صلاحیت علمی مربیان از طریق دستورالعملهای صادر شده از سوی دفتر آموزش روستاییان وزارت جهادسازندگی صورت می‌گیرد.

● یادآوری ۲: برای تدریس در این دوره اولویت با مربیانی است که دوره‌های ویژه تربیت مربی را گذرانده باشند.

● یادآوری ۳: برای تدریس دوره، حداقل استفاده از ۲ مربی به شرح زیر ضروری و الزامی است.

- کارشناس دامپروری برای تدریس محتوای نظری و عملی

- کارشناس دامپزشکی در خصوص بیماریهای مرغ تخمگذار

محتوای آموزشی دوره

محتوای دوره آموزشی «تربیت کارگر ماهر مرغداری تخمگذار» مجموعاً ۶۰ ساعت است که ۲۴ ساعت آن به آموزش نظری و ۳۶ ساعت به آموزش عملی اختصاص دارد. در این دوره روزانه ۴ ساعت تدریس صورت می‌گیرد که مجموعاً طول دوره ۱۵ روز خواهد شد. محتوای آموزشی دوره به تکیه محتوای نظری، عملی و عملی/نظری (توأم) به شرح زیر است:

۱- محتوای نظری دوره

محتوای نظری مجموعاً ۷ ساعت از دوره را به خود اختصاص داده است که شامل سرفصلهای زیر می‌باشد:

آشنایی با خصوصیات مرغان تخمگذار (یک ساعت)، آشنایی با انواع هیبریدهای مختلف تجاری (دو ساعت)، آشنایی با انواع سالن‌های تولید (سیستم بان، بسته، پنجره‌دار) (دو ساعت)، آشنایی با تولک‌بری مرغان تخمگذار (دو ساعت).

۲- محتوای عملی دوره

محتوای عملی مجموعاً ۲ ساعت از دوره را به خود اختصاص داده است و شامل دو سرفصل به شرح زیر می‌باشد:

- بازدید از انواع سالن‌های مرغ تخمگذار (یک ساعت)

- بازدید از کارخانجات تهیه خوراک (یک ساعت)

۳- محتوای نظری و عملی (توأم) دوره

محتوای نظری و عملی دوره مجموعاً ۱۷ ساعت نظری و ۲۴ ساعت عملی را به خود اختصاص داده است. سرفصلهای این بخش می‌بایستی هم بصورت نظری و هم عملی تدریس شوند. سرفصلهای مربوطه به شرح زیر است:

- آشنایی با تجهیزات پرورش (اتوماتیک و غیراتوماتیک) (۳ ساعت و ۳۰ دقیقه)

- آماده‌سازی سالن (بازکردن تجهیزات، تخلیه کردن کود، شستشو و ضدعفونی کردن سالن و...) (۳ ساعت و ۳۰ دقیقه)

- کنترل نور، دما و تهویه (۲ ساعت و ۳۰ دقیقه)

- انتقال پولت تخمگذار به سالن تولید (۳ ساعت و ۳۰ دقیقه)

- تغذیه مرغان تخمگذار (۳ ساعت و ۳۰ دقیقه)

- وزن‌گشی مرغان تخمگذار و تعیین دان مصرفی (۳ ساعت و ۳۰ دقیقه)

- آشنایی با بیماریهای مرغان تخمگذار (۲ ساعت و ۳۰ دقیقه)

- واکسیناسیون مرغان تخمگذار (۳ ساعت و ۳۰ دقیقه)

- برنامه نوری مرغان تخمگذار (۲ ساعت و ۳۰ دقیقه)

- درجه‌بندی کیفی تخم مرغ تولیدی (۳ ساعت و ۳۰ دقیقه)

فضای آموزشی

فضای آموزشی (اعم از کلاس و کارگاه کار عملی و ...) مورد نیاز این دوره باید در مرکز آموزش روستاییان استان و یا شهرستان تأمین گردد. چنانچه استانی دارای مرکز آموزش نباشد، می‌بایست از مکانهای مشابه (مطابق دستورالعملهای دفتر آموزش روستاییان) استفاده نماید.

- یادآوری : در هر صورت در زمینه فضای آموزشی دو نکته حائز اهمیت است:
 - فضای آموزش باید با دستورالعملها و آئین‌نامه‌های دفتر آموزش روستاییان مطابقت داشته باشد.
 - یکی از عوامل اساسی ارزیابی این دوره آموزشی کیفیت فضاهای آموزشی خواهد بود.

شرایط قبولی

- کارآموزی پذیرفته شده نهایی شناخته می‌شوند که حائز شرایط ذیل باشند:
- ۱ - میانگین نمرات درس عملی و نظری وی از ۱۴ کمتر نباشد.
 - ۲ - غیبت (موجه و غیرموجه) وی از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره بیشتر نباشد.

اعطای گواهینامه

به کارآموزانی که این دوره را با موفقیت بگذرانند توسط مدیریت ترویج و مشارکت مردمی استان گواهینامه مهارت اعطاء خواهد شد.

فهرست مهارت‌ها و تواناییهای کارآموزان (حیطه مهارتی و شناختی)

ردیف	عنوان	مکان
۱	شناخت و تشخیص انواع هیبریدهای تخمگذار و خصوصیات آنها	۱۴
۲	آشنایی با نامیسات و تجهیزات مرغداری و توانایی کار با آنها و رفع نواقص جزئی آنها و تنظیمات لازم	۱۴
۳	شناخت و توانایی آماده‌سازی سالن (باز و نصب کردن وسایل، ضدعفونی سالن و تجهیزات و دود دادن سالن)	۱۴
۴	آشنایی با اصول بهداشت سالن (تهویه - رطوبت - نور) انتقال بولت به سالن تولید تولک بردن، توانایی جمع‌آوری تخم مرغ، تمیز کردن و درجه‌بندی تخم مرغ	۱۴
۵	شناخت و تشخیص مواد اولیه دان، توانایی نحوه تغذیه، وزن‌کشی، تعیین دان مصرفی روزانه و میزان مکملهای و نامیسه‌ای که در شرایط مختلف مصرف می‌شوند	۱۴
۶	آشنایی با واکسیناسیون و بیماریهای مرغان تخمگذار	۱۵
۷	انجام بازدید از واحدهای نمونه پرورش مرغ تخمگذار و ارائه گزارش	۱۵
۸	شناخت وسایل ایمنی و بهداشت کار	۱۵

استاندارد مهارت و آموزشی: تربیت کارگر ماهر پرورش مرغ تخمگذار

رشته: مرغداری

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	زمان		عملیات کارگاهی	نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
		ساعت	روز		
۱	آشنایی با هیبریدها و خصوصیات مرغان تخمگذار ۱.۱ آشنایی با خصوصیات مرغان تخمگذار ۱.۲ آشنایی با هیبریدهای مختلف تجاری	۲			اسلاید، فیلم ویدئویی، وایت برد و مازیک
۲	نامیسات و تجهیزات پرورش مرغان تخمگذار ۲.۱ انواع سالن های تولید (باز - بجزه دار - بسته) ۲.۲ آشنایی با تجهیزات پرورش و تولید (اتوماتیک و غیر اتوماتیک) دانخوری، آبخوری و محاسبه اندازه مورد نیاز به ازای هر قطعه و نظیحات وسایل ب هواکش و محاسبه تعداد هواکش با توجه به ظرفیت سالن و نوع سالن، قفس ها و مقایسه پرورش در قفس با پرورش روی بسنو	۶	۴	کار در عرصه مطابق راهنمای آموزش	اوره ذه، اسلاید و فیلم ویدئویی، تجهیزات مربوطه
۳	آماده سازی سالن ۳.۱ بازکردن تجهیزات ۳.۲ تخلیه کردن گرد ۳.۳ شستشو و ضد عفونی سالن ۳.۴ ضد عفونی کردن تجهیزات ۳.۵ انواع پوشال و مواد دیگر مورد استفاده برای بسنو در سیستم پرورش روی بسنو ۳.۶ روش نصب قفس ها در سالن در صورت پرورش در قفس ۳.۷ نصب وسایل و گاز دادن سالن	۲	۱۲	کار در کارگاه عملیات مرغداری و عرصه مطابق راهنمای آموزش	لباس کار، چکمه، نمونه مواد شوینده و ضد عفونی سالن و فیلم ویدئویی
۴	اصول انتقال پالته به سالن تولید ۴.۱ اصول بهداشتی سالن (تهویه، رطوبت، دما و نور) ۴.۲ برنامه نوری مرغان تخمگذار ۴.۳ آشنایی با تولک بری مرغان تخمگذار ۴.۴ جمع آوری نطفات روزانه و طریقه نابود کردن آنها ۴.۵ جمع آوری و شمیر کردن تخم مرغ ۴.۶ درجه بندی کیفی تخم مرغ تولیدی	۴	۶	کار در کارگاه عملیات مرغداری و عرصه مطابق راهنمای آموزش	لباس کار، چکمه، فیلم ویدئویی
۵	تخلیه مرغان تخمگذار ۵.۱ آشنایی با مواد اولیه دان	۴	۶		مواد اولیه دان

استاندارد مهارت و آموزشی: تربیت کارگر ماهر پرورش مرغ تخمگذار
رشته: مرغداری

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	زمان		عملیات کارگاهی	نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
		ساعت	روز		
5.1	نحوه تغذیه بولد			کار در هر صبح مطابق راهنمای آموزش	نفس و ترازو
5.2	نحوه تغذیه مرغان تخمگذار				
5.3	ورنگش مرغان تخمگذار و تعیین دان مصرفی روزانه				
5.5	شناخت مکملهای ویتامینه، مقدار، روش و زمان مصرف آنها				
6	آشنایی با واکسیناسیون و بیماریهای مرغ تخمگذار				
7	بازدیدها و تهیه گزارش			کار در هر صبح مطابق راهنمای آموزش	تجهیزات مربوط به واکسیناسیون
7.1	بازدید از دو مورد صانهای مرغ تخمگذار نمونه	4			
7.2	بازدید از کارخانه تهیه خوراک دام و طیور				
8	اصول ایمنی و بهداشت کار		2		وسایل کمکهای اولیه
جمع					
		34	22		

• استفاده از مازیک و تخته سفید برای تمام سرفصلها ضروری است.